

Tammelan kunnassa sijaitsevan

Liesjärven kyläsuunnitelma 2001

20.12.00

Sisällys	sivu
1. Johdanto	2
Suunnitelman tarve	
Suunnitelman laadintavaiheet	
Tekijät	
2. Kylän sijainti ja historiikki	2
3. Kylän nykytila	3
Väestö ja asuminen	
Elinkeinot	
Palvelut	
Yhdyskuntatekniikka	
Ympäristö	
Yhdistys- ja yhteistoiminta	
4. Kylän tulevaisuuden vaihtoehdot	6
Liesjärven nelikenttä	
Tulevaisuuden Liesjärvi	
5. Kylän kehittämistavoitteet	7
6. Toimenpiteet	8
Uusien asukkaiden hankinta	
Yritystoiminta	
Päivittäistavarat	
Asiointi- ja kimppakyydit	
Uima- ja veneranta	
Liikenneasiat	
Vesijohtoverkosto	
Liesjärvi	
Yhdistys- ja yhteistoiminta	
7. Kyläsuunnitelman seuranta ja uudistaminen	9
8. Kyläsuunnitelman toimenpiteiden toteutuminen	10
9. Kyläkokouksessa päätetyt uusia toimenpiteitä	12

Liesjärven kyläyhdistys ry. on tehnyt kyläsuunnitelman yhteistyössä Kyläprohvahankkeen ja Bircaterra ky:n kanssa. Työskentelyä on ohjannut yhteisövalmentaja Eija Lahtinen ja hanketta on rahoittanut Hämeen työvoima- ja elinkeinokeskus.

1. Johdanto

Suunnitelman tarve

Kyläsuunnitelmaa tarvitaan ohjaamaan Liesjärven tulevaa kehittämistä. Kyläsuunnittelutyön aikana kyläläiset ovat kokoontuneet yhdessä pohtimaan kylän asioita ja kehittämismahdollisuuksia. Kyläkokouksissa ja suunnittelutilaisuuksissa käydyt keskustelut ja kyläläisiltä saadut tiedot kyläkyselyn avulla ovat kyläsuunnittelutyön tärkein osa, koska ilman aktiivisia kyläläisiä kyläsuunnitelma ei toteudu. Kyläsuunnitelma ei ole anomuskokoelma päättäjille, vaan kyläläisten yhteinen julkilausuma kylän tulevasta kehittämisestä.

Kylän ulkopuolista rahoitusapua haettaessa kyläsuunnitelma välittää rahoittajille tiedon kyläläisten yhteisestä kehittämistahdosta ja sitoutumisesta kyläsuunnitelman toimenpiteiden toteuttamiseen. Monet EU-rahoituskanavat vaativat rahoitushakemuksen liitteeksi kyläsuunnitelman, joka on tehty kyläläisten yhteistyönä.

Nyt valmistunut kyläsuunnitelma on suunnittelutyöhön osallistuneiden kyläläisten yhteinen näkemys kylän kehittämisestä. Tarkoitus on vuosittain seurata ja uudistaa kyläsuunnitelmaa, joten kaikki kyläläiset voivat jatkossa olla mukana uudistamassa kyläsuunnitelmaa omilla näkemyksillään ja ideoillaan sekä omalla osallistumisellaan toimenpiteiden toteuttamiseen.

Suunnitelman laadintavaiheet

Kyläsuunnitelman teko käynnistyi 1.11.00 Liesjärven Kyläyhdistyksen johtokunnan kokoontumisessa, jossa Kyläprohvahankkeen vetäjän Eija Lahtisen kanssa johtokunta pohti kyläsuunnitelman laadintaa ja kyläkyselyn järjestelyitä. Kokoukseen osallistui 6 johtokunnan jäsentä. Marraskuun alussa kyläkyselylomakkeet jaettiin joka talouteen (1 lomake/talo) ja palautetuista lomakkeista (14 kpl) tehty yhteenveto esiteltiin kyläläisille kyläkokouksessa 19.11. Kyläkokouksessa tarkennettiin ja täydennettiin kyläkyselyn tietoja. Kyläkokoukseen osallistui 12 henkilöä. Kyläkokouksen jälkeen johtokunta kokoontui 29.11. jatkamaan suunnittelutyötä. Kokoukseen osallistui 3 johtokunnan jäsentä.

Kyläsuunnittelun käynnistymisestä ja tarpeesta on tiedotettu kyläläisille kyläkyselyn saatekirjeellä. Saatekirjeessä oli myös tieto kyläkokouksesta, jossa kyselyn tuloksia käsiteltiin. Kyläkokouksesta tiedotettiin myös Läpyskällä eli kylätiedotteella.

Tekijät

Kyläsuunnitelman teosta ovat vastanneet Liesjärven kyläyhdistyksen johtokunta ja Kyläprohvahanke, jonka vetäjä Eija Lahtinen on huolehtinut kyläsuunnitelman kirjoittamisesta.

2. Kylän sijainti ja historiikki

Liesjärven kylä on metsäinen, järvien ja lampien elävöittävä maalaiskylä Etelä-Tammelassa Helsinki-Pori-valtatien varressa. Liesjärven kylältä on reilun tunnin ajomatka Helsinkiin, Turkuun, Tampereelle ja Lahteen. Forssaan ja Tammelan keskusta ajaa noin puolessa tunnissa.

Liesjärvellä on asuttu ja viljelty maata ainakin 1600-luvulta lähtien. Tämän vuosisadan alussa on poltettu tervaa ja hiiliä, uitettu tukkeja ja järvestä on nostettu rautamalmia. Kylässä on toiminut pilketehtas, mylly ja sähkölaitos.

3. Kylän nykytila

Kyläkyselyssä kylän nykytilalle annettiin keskiarvoksi 7,0. Arvosanoja annettiin välillä 2-9. Eniten kannatusta sai numero 8. Numeron paremman arvosanan vastaajat olisivat antaneet, jos kylällä tapahtuisi seuraavia asioita: muuttaisi uusia asukkaita, olisi katuvalot, teiden talvikunnossapito olisi parempi, olisi kunnallinen vesijohtoverkosto, Liesjärveä kunnostettaisiin, koulun tulevaisuus olisi turvattu, olisi kahvila ja posti, olisi parempi jätteiden lajittelu, olisi enemmän yhteisiä tapahtumia, kylätoiminta olisi avoimempaa, kylän yhdistyksillä olisi enemmän yhteistoimintaa, olisi vahva kylätoiminnan vetäjä ja tehtäisiin kyläsuunnitelma.

Väestö ja asuminen

Liesjärvellä asuu lähes 300 asukasta ja talouksia on noin 100. Kesällä kesäasukkaat moninkertaistavat asukasluvun. Kylälle on muuttanut viime vuosina uusia perheitä ja kylätoimikunnan hoitama tonttimarkkinointi on ollut aktiivista. Kylän väkimäärä on ollut kasvussa. Erityisesti nuoria ja lapsiperheitä on muuttanut kylälle.

Kylälle tarvitaan vielä lisää asukkaita ja asuntoja. Vuokra-asuntojen avulla uudet asukkaat pääsevät tutustumaan maaseutuasumiseen ja he voivat myöhemmin rakentaa oman asunnon kylälle. Kylällä voisi olla rivitalo tai –taloja ja tonttitarjonta tulee pitää koko ajan monipuolisena, jotta koululle saadaan uusia oppilaita ja kaupalle riittää asiakkaita. Kylää voisi markkinoida ihmisille, jotka haluavat metsästää ja kalastaa, koska kylän ympärillä on laajat metsähallituksen maat, joille voi ostaa metsästys- ja kalastuslupia.

Elinkeinot

Kylällä voisi olla enemmän työpaikkoja, koska niiden myötä tulee koululle uusia oppilaita. Kylällä voisi olla hoivapalvelu-, palvelu- ja teollisuusyrittäjiä. Kylän vanhuksia varten kylälle tulisi perustaa palvelutalo ja lisäksi voisi olla ns. kylätalkkari, joka huolehtisi vanhusten palvelu- ja kuljetustarpeista ja turvallisuudesta.

Kylällä voisi olla muunneltavissa oleva teollisuushalli, joka tarjoaisi kylän yrittäjille tiloja. Lisäksi voisi olla teollisuustontteja.

Kylälle voisi kehittää erilaisia tapahtumia, joita markkinoidaan laajasti, esim. pääkaupunkiseutulaisille, tamperelaisille ja turkulaisille. Kylällä voisi järjestää Liesjärvi-päivän, jolla kylälle houkuteltaisiin kaupunkilaisia tutustumaan kylään. Muita tapahtumia voisi olla Liesjärven ympärijuoksu tai –vaellus ja jouluun liittyvä luontotapahtuma (Joulupukin varalaskupaikka Lapista Helsinkiin).

Luontomatkailua voisi kehittää kansallispuistoa hyödyntämällä. Liesjärven Työväen Yhdistyksen (LTY:n) taloa voisi hyödyntää matkailussa kehittämällä sitä “retkeilymajaksi” (esim. hankerahoituksella) ja siten talolle voitaisiin hankkia

lisätuloja, jolla sitä voidaan ylläpitää. Keppana Kellarille voisi kehittää oheispalveluja, joita kylän muut yrittäjät pyörittäisivät.

Palvelut

Kylällä on hyvä kyläkauppa, jonka pysymisestä kylällä on huolehdittava. Kylällä on oma kyläkoulu, jossa on nyt 24 oppilasta. Oppilasmäärän kasvattaminen on tärkeätä koulun säilymisen kannalta. Koululla on lapsille harrastustoimintaa, johon lapset osallistuvat aktiivisesti.

Kylällä on myös toinen koulu, metsäoppilaitos, jota voisi hyödyntää kylän matkailuelinkeinoja kehitettäessä, esim. majoitustiloina. Koululla voisi järjestää myös rippikoululeirejä.

Kylällä käy kirjastoauto. Kunnan järjestämä asiointiliikenne, kepa, kuljettaa kyläläisiä linja-autotaksalla Tammelan kirkolle ja Forssaan kerran viikossa. Linja-autoliikenne kulkee kouluaikoina, mutta muuten yhteydet ovat huonot. Autottomien tilanne on huono, kun myymäläautokin on lopettanut kulkemisensa. Kylälle on toivottu pitkään omaa kylätaksia, mutta lupaehdot ovat hankalat. Taksia työllistäisi kyläläisten asiointiliikenteen lisäksi Keppana Kellari.

Kylän lähin posti on Portaassa, jossa on asiamiesposti. Postin uusia jakelupalveluita kaikki kyläläiset eivät osaa käyttää. Vanhemmat ihmiset tarvitsevat käyttäjäopastusta lähtevän postin ja pakettien kotiinkuljettamisen osalta. Muuten postipalveluihin ollaan kylällä tyytyväisiä.

Kylällä on monipuoliset retkeily- ja lenkkeilymahdollisuudet sekä kesällä että talvella luontopoluilla ja pururadalla. Kylältä puuttuu kylän yhteinen uimapaikka ja veneranta. Uima- ja venerantaa on yritetty järjestää, mutta sopivaa paikkaa ei ole löytynyt. Uusien asukkaiden hankinnan kannalta asia on tärkeä. Yksityisten maanomistajien rannoilla on voinut käydä uimassa, jos on kysynyt maanomistajalta luvan.

Työväentalon käyttö on ollut vähäistä. Talvella talo on kylmä. Lisäkäyttö edellyttäisi talon kunnostamista. Kylällä on yksityisyrittäjiä, jotka tarjoavat hieronta-, korjaamo- ja maansiirtopalveluita. Keppana Kellarissa on ravintolapalvelut ja paikka on tehnyt kylää tunnetuksi laajasti ulkopaikkakuntalaisillekin. Kylällä on museo (Tannisen museo), jonka toimintaa voisi kehittää. Jätehuolto pelaa pääosin hyvin, mutta jätteiden kierrätystä voisi vielä monipuolistaa ja järjestää metalliromun ja ongelmajätteiden vuosittaisen keräyksen.

Yhdyskuntatekniikka

Tiet ovat tyydyttävässä kunnossa. Kanteluksentie pitäisi päällystää. Riimalantien tienvarsipuustoa pitää raivata, koska puut tulevat tien päälle. Liesjärventielle tarvitaan katuvalot lisäämään jalankulkijoiden ja pyöräilijöiden turvallisuutta. Katuvalot ovat erityisen tarpeelliset Vistinkoskella, koululla ja Örninkulmalla. Teiden kunnossapitoa ja hoitoa tulee saada paremmaksi. Talviauraus on saatava huomattavasti paremmaksi ja aikaisemmin tapahtuvaksi. Liesjärventiellä on hyvä heijastuskepit, jotka helpottavat liikkumista pimeällä. Liesjärven kyläkyltit ovat tulossa.

Kylältä puuttu kunnallinen vesijohtoverkosto. Kuivina kesinä vesi loppuu osasta kylän kaivoista. Lankapuhelinyhteydet toimivat, mutta matkapuhelimien kuuluvuudessa on katvealueita ja tv-kuva on mahdotonta saada näkyviin kaikissa kylän taloissa.

Ympäristö

Liesjärven kylä on kaunis ja rauhallinen paikka. Kylällä on kansallispuisto ja Liesjärvi, jotka ovat kylän arvokkaimpia ympäristöalueita. Kunta ja metsähallitus omistavat kylältä metsämaita, joiden aukkohakkuut vaikuttavat voimakkaasti kylämaisemaan. Toinen näkyvä maisematekijä on viljelemättömien peltojen vähittäinen pusikoituminen ja metsittyminen.

Liesjärven pinta on vuosittain laskenut. Liesjärven suojeluyhdistys, johon on kutsuttu kylän edustaja mukaan, on tekemässä selvitystä järven tulevista hoitotoimista. Vedenpinnan lasku tulisi saada pysäytettyä. Järvestä on joitakin karipaikkoja, joita tulisi merkitä ja joissakin kohdin tulee tehdä pieniä raivauksia venereittien parantamiseksi. Järvestä on kalastettu roskakaloja pois ja toimintaa on syytä jatkaa.

Kylän alueella on Onkimaan alue, joka on ainoa todellinen erämaa seudulla. Onkimaalle on tehty kaava, jonka sisältö tulisi muuttaa, jotta erämaa säilyisi mahdollisimman hyvin.

Kylän markkinoinnin kannalta on tärkeitä pitää ympäristö ja maisema siistinä ja maalaismaisena.

Yhdistys- ja yhteistoiminta

Kylällä asuu ystävällisiä ihmisiä. Kylä on vireä ja aktiivinen. Lapsilla on kerhoja ja aikuisilla jumppaa ja kudontaa. Vapaa-ajantoimintojen kehittäminen on tärkeitä, jotta myös kylän nuoret viihtyvät kylällä.

Kylällä on yhteisiä tapahtumia ja kesätori. Kesätorin ajankohtaa ehdotettiin muutettavaksi perjantai-iltapäivästä muuhun ajankohtaan. Kyläkoululla voisi järjestää perinteisen päivän, jossa olisi jumalanpalvelus luonnossa, luontopolku, suunnistusta, onkikilpailu, soutelua yms.

Kaikki kyläläiset saisivat osallistua toimintaan paremmin. Aktiivisesti toimivien joukkoa tulisi kasvattaa laajemmaksi. Kyläkyselyssä osa vastaajista oli valmiita osallistumaan talkoisiin ja myymään tontteja uusille asukkaille sekä muutenkin olemaan käytettävissä erilaisiin kylän yhteisiin toimintoihin.

Vakituiset asukkaat ja kesäasukkaat tulisi saada toimimaan yhtenä yhteisönä. Turhia erotteluja vakiasukkaisiin ja kesäasukkaisiin ei tulisi tehdä. Kesäasukkaille tulisi tehdä kysely kesällä. Samoin kylän eri yhdistykset voisivat tehdä tiivistä yhteistyötä keskenään yhteisen kylän hyväksi.

Liesjärven kehittämishanketta suurin osa piti melko hyvänä hankkeena. Erityisesti kyläkyselyn vastaajat olivat tyytyväisiä koulun alakenttään, tervajuhlaan, kesätoriin, kesätapahtumaan, rivitanssijoihin, uusien asukkaiden hankintaan, kyläesitteeseen ja Lämpykään. Pari vastaajaa oli tyytymättömiä hankkeen tiedottamiseen ja

epätietoisuutta oli myös rahojen käytöstä. Lisäksi vastaajat olivat tyytymättömiä siihen, että rantatonttia ei saatu, kylätorin ajankohta oli väärä, tonttien markkinointiin ja tanssit olivat yksitotiset.

Kylän asioista on tiedotettu Läpyskällä noin kerran kuussa. Kyläkyselyssä toivottiin lisää tiedottamista. Liesjärven kylähankkeesta ja muusta kylätoiminnasta on annettu tietoa kyläläisille sekä Läpyskällä että erilaisissa kokouksissa. Lisäksi tietoa kylästä on kylän kotisivuilla. Kylätoiminnassa pyritään avoimuuteen ja kylätoimikunnassa ja hanketyössä mukanaolevat toivovat, että kylän väki tulisi kokouksiin kysymään epäselvistä asioista tai ottaisi suoraa yhteyttä kylätoimikunnan jäseniin. EU-hankeasiat ovat uusia ja outoja asioita, joista tiedottamista ja keskustelemista tarvitaan.

4. Kylän tulevaisuuden vaihtoehdot

Liesjärven nelikenttä

Kylän nelikenttään on koottu kyläkyselyssä kyläläisten esittämiä asioita. Nelikenttää on täydennetty kyläsuunnittelukokouksissa. Nelikentässä tarkastellaan kylän sisäisiä heikkouksia ja vahvuuksia sekä kylän ulkoisia uhkia ja mahdollisuuksia. Näiden avulla on lähdetty kuvittelemaan tulevaisuuden kylää ja on valittu kylän tärkeimmät kehittämistä tarvitsevat ongelmat ja niistä johdetut tavoitteet.

Liesjärven nelikenttä

<p>Kylän sisäiset heikkoudet</p> <ul style="list-style-type: none"> -ikääntyvä väestö -koulussa vähän oppilaita -huonot julkiset kulkuyhteydet -kyläkaupan pitäjä iäkäs -Liesjärventie vaarallinen jalankulkijoille ja pyöräilijöille -teiden talvikunnossapito huono -Kanteluksentie huonokuntoinen -Riimalantien tienvarsi puut tulevat tielle -Liesjärven pinta laskee -Liesjärvässä karikkoja venereittien tiellä -tv-kuva huono -matkapuhelimet eivät kuulu -vesi loppuu kaivoista kuivina kesinä 	<p>Kylän sisäiset vahvuudet</p> <ul style="list-style-type: none"> -ystävälliset ihmiset -aktiivinen kyläyhteisö -kasvava väestö -luonto ja ympäristö -Liesjärvi -kansallispuisto ja reitistöt -koulu -kauppa -Keppana Kellari -metsäoppilaitos -melko hyväkuntoiset tiet -tonttitarjonta ja –markkinointi -vireä harrastustoiminta -hankekokemus -tapahtumat -kesätori -rivitanssijat -Läpyskä
<p>Kylän ulkoiset uhat</p> <ul style="list-style-type: none"> -kunnan koulupolitiikka 	<p>Kylän ulkoiset mahdollisuudet</p> <ul style="list-style-type: none"> -uudet asukkaat -uudet yrittäjät

Tulevaisuuden Liesjärvi

Jos Liesjärven asiat kehittyvät asukkaiden toivomalla tavalla, niin tulevaisuuden Liesjärvi voisi olla seuraavanlainen kylä:

Liesjärvi on vireä ja viihtyisä maalaiskylä, jonne on muuttanut uusia asukkaita ja jonne on syntynyt uutta yritystoimintaa ja työpaikkoja. Kylä on elävä ja palveluja tarjoava sekä kaikista asukkaistaan huolehtiva. Kylällä on kauppa, koulu ja muita palveluita. Julkisia liikennepalveluita on tarjolla vanhuksille ja kylän autottomille kulkijoille. Kylän pääraitilla palaa katuvalot ja tiestö on muutenkin hyvässä kunnossa. Taloihin tulee kunnallinen vesi ja jätehuolto toimii kierrätysperiaatteella. Kylän teollisuusalueelle on tullut uusia yrityksiä ja työpaikkoja. Ulkomaalaisia matkailijoita vaeltaa kylän luontopoluilla ja –reiteillä. Talvella turistit hiihtelevät kodalta laavulle kylän matkailuyrittäjien opastamina. Kyläyhteisö järjestää kyläläisille ja kylän ulkopuolisille harrastusmahdollisuuksia, retkiä ja tapahtumia. Liesjärvi on luonnonkaunis kylä, jonne ihmiset haluavat muuttaa asumaan.

5. Kylän kehittämistavoitteet

Kylän ongelmat	Kylän tavoitteet
1. Väestö ikääntyy ja koulun oppilasmäärä on alhainen	1. Hankitaan uusia nuoria perheitä kylälle
2. Kylälle tarvitaan lisää yritystoimintaa ja työpaikkoja	2. Kehitetään kylän yritystoimintaa
3. Kauppapalvelut ovat vaarassa loppua lähivuosina	3. Turvataan päivittäistavaroiden saanti kylältä
4. Vanhusten ja autottomien liikkuminen on hankalaa	4. Kehitetään asiointipalveluita ja kimppakyytejä
5. Ei ole kyläläisten yhteistä uima- ja venerantaa	5. Hankitaan yhteinen uima- ja veneranta
6. Liesjärventien liikenneturvallisudessa on puutteita	6. Rakennetaan Liesjärventielle katuvalot ja parannetaan talviaurausta
7. Kylältä puuttuu kunnallinen vesijohtoverkosto	7. Rakennetaan kunnallinen vesijohtoverkosto
8. Liesjärven tila vaatii kunnostusta	8. Seurataan järven tilaa ja tehdään kunnostustoimenpiteitä
9. Kyläläisten yhteistoiminnassa on kehittämistarpeita	9. Kehitetään kyläläisten ja kylän eri yhdistysten yhteistoimintaa

6. Toimenpiteet

Tässä on esitetty tulevat toimenpiteet yleispiirteisesti. Jokainen toimenpide vaatii yksityiskohtaisen suunnittelun siinä vaiheessa, kun toimenpiteen käytännön toteuttaminen käynnistyy. Osasta toimenpiteistä voidaan tehdä erillinen

hankesuunnitelma joko kylän omana hankkeena tai sitten yhteistyössä esim. toisten kylien kanssa.

Lisäksi jokainen toimenpide vaatii toteutuakseen kyläläisten aktiivista panosta asioiden toteuttamiseksi. Tavoitteena on, että jostakin tietystä toimenpiteestä kiinnostuneet kyläläiset lähtisivät rohkeasti mukaan kehittämään heille itselleen tärkeitä asioita. Jokaisen kyläläisen pienikin panos on arvokas yhteisten asioiden toteuttamisessa ja entistä paremman Liesjärven rakentamisessa. Toimenpiteiden toteuttamisesta kiinnostuneet kyläläiset voivat ottaa yhteyttä Liesjärven Kyläyhdistyksen johtokunnan puheenjohtajaan tai sihteeriin, jotka ohjaavat kyläsuunnitelman yleistä eteenpäinvientiä.

Uusien asukkaiden hankinta

Kylän pitäminen vireänä ja kyläkoulun toimintakelpoisena vaatii jatkuvaa aktiivista kylän markkinointia nuorille lapsiperheille. Pidetään tonttitarjonta monipuolisena ja markkinoidaan kylän tontteja aktiivisesti uusille asukkaille, esim. metsästyksestä ja kalastuksesta kiinnostuneille. Selvitetään mahdollisuutta saada kylälle vuokra-asuntoja erityisesti nuorten lapsiperheiden tarpeisiin.

Yritystoiminta

Kehitetään kylän hoiva- ja palveluyritystoimintaa, jonka palveluita voidaan suunnata kylän vanhusväestölle. Selvitetään mahdollisuutta perustaa kylälle vanhusten palvelutalo tai vanhustentalo ja kylätalkkarin toimintamahdollisuuksia. Kylätalkkari voi tarjota kuljetus-, kodinhoito- ja turvallisuuspalveluita kylän vanhuksille. Tarjotaan kylältä teollisuustontteja uusille yrittäjille ja tutkitaan mahdollisuutta tehdä kylälle teollisuustilaa. Kehitetään kylän tapahtumista seudullisia ja valtakunnallisia tapahtumia, jotka voivat työllistää joitakin kyläläisiä ja tuoda tuloja kylän yhdistyksille. Kehitetään luontomatkailua ja kylän matkailuyrittäjille oheispalveluita yrityspohjalta.

Päivittäistavarat

Suunnitellaan päivittäistavaroiden saanti kylältä, jos kyläkauppa lopettaa toimintansa. Eräs vaihtoehto on Keppana Kellarin päivittäistavaroiden myynnin kehittäminen.

Asiointi- ja kimppakyydit

Kehitetään kunnan aloittamaa asiointiliikennettä palvelemaan entistä paremmin autottomien liikkumistarpeita. Aktivoidaan kyläläisiä muodostamaan kimppakyytiryhmiä työmatkoille, harrastuksiin ja huveihin joko omilla autoilla tai takseilla.

Uima- ja veneranta

Jatketaan selvitystyötä, jotta kylälle saataisiin kyläläisten yhteinen uima- ja veneranta. Yhteinen uima- ja veneranta on tärkeä markkinointivaltti uusien kyläläisten hankinnassa.

Liikenneasiat

Kevyenliikenteenkulkijoiden liikenneturvallisuutta parannetaan rakentamalla katuvalot Liesjärventielle. Talviauraus tehdään aikaisin aamulla, jotta tiet ovat hyväkuntoiset ennen työmatkaliikenteen alkamista aamulla. Kanteluksentietä kunnostetaan ja Riimalantien tienvarsipuustoa raivataan. Teiden kunnossapitoa ja hoitoa parannetaan.

Vesijohtoverkosto

Kunnallista vesijohtoverkosta laajennetaan Liesjärvelle.

Liesjärvi

Liesjärven vedenpinnan lasku pysäytetään. Karipaikkoja merkitään ja parannetaan venereittejä. Jatketaan roskakalojen pyyntiä. Tehdään selvityksiä järven tilasta ja tulevista hoitotoimenpiteistä yhteistyössä Liesjärven suojeluyhdistyksen kanssa.

Yhdistys- ja yhteistoiminta

Aktivoidaan kyläläisiä osallistumaan entistä runsaslukuisemmin kylän yhteisten asioiden hoitoon ja tapahtumien järjestämiseen. Otetaan kesäasukkaat mukaan toimintaan erottelematta vaki- ja kesäasukkaita. Tehdään kesäasukkaille kysely kesällä. Tiivistetään kylän eri yhdistysten yhteistyötä kylän asioiden hoitamiseksi. Kehitetään tiedottamista ja kannustetaan kyläläisiä kysymään suoraan kylän vastuuhenkilöiltä (puheenjohtajilta, sihteereiltä yms.) epäselvistä asioista. Keppana Kellarille laitetaan yhteistyössä yrittäjän kanssa kylän informaatio- ja tiedotustaulu, jossa tulee olemaan esillä kylän tiedotteet ja esitteet. Kehitetään kylän tapahtumia seudullisiksi ja valtakunnallisiksi tapahtumiksi.

7. Kyläsuunnitelman seuranta ja uudistaminen

Kyläsuunnitelma tarkistetaan ja uudistetaan vuosittain Liesjärven kyläyhdistys ry:n syyskokouksessa. Johtokunta huolehtii kyläsuunnitelman tarkistamisesta ja uudistamisesta ennen kokousta, jolloin kyläkokouksessa voidaan esitellä johtokunnan tekemä kyläsuunnitelmaluonnos.

Johtokunnassa kyläsuunnitelman seuranta ja uudistaminen annetaan kyläsuunnitelmasihteerin tehtäväksi, joka huolehtii käytännössä muutosten teosta voimassaolevaan kyläsuunnitelmaan. Kyläsuunnitelmasihteerin tekee muutoksia vuoden aikana sitä mukaan kuin tarve vaatii. Seurannassa voidaan asiat eritellä toimenpiteittäin toteutuneisiin asioihin ja kehitettäviin asioihin.

Johtokunta ohjaa eri toimenpiteet työryhmille ja vastuuhenkilöille, jotka huolehtivat toimenpiteiden etenemisestä. Työryhminä voivat toimia kylän eri yhdistysten hallitukset tai johtokunnat ja työnjaosta voidaan sopia yhdistysten yhteisessä kokouksessa. Työryhmien ja vastuuhenkilöiden velvollisuus on toimittaa muutostiedot kyläsuunnitelmasihteerille, jonka velvollisuus on näitä tietoja kysyä, jos työryhmät ja vastuuhenkilöt unohtavat tehtävänsä.

Kaikki kyläläiset voivat olla mukana kylän kehittämisessä ja kyläsuunnitelman toteuttamisessa ja uudistamisessa. Kyläläisiltä tulevat ideat ja ehdotukset otetaan avoimesti vastaan ja innostetaan asioiden esittäjiä mukaan yhteiseen kehittämistyöhön ja asioiden toteuttamiseen. Jos kaikille uusille ideoille ja ehdotuksille ei löydy valmista työryhmää, niin silloin voidaan sellainen perustaa asiasta innostuneista henkilöistä.

Johtokunta tekee vuosittaisen toimintasuunnitelman, johon otetaan kyläsuunnitelmasta niitä asioita, joita vuoden aikana aiotaan toteuttaa. Toimintasuunnitelman valmistelutyöt tehdään eri työryhmissä ja samalla ne arvioivat toteuttamiseen tarvittavat resurssit ja yhteistyökumppanit. Työryhmien ehdotusten perusteella johtokunnan kokouksessa laaditaan koko kylän toimintasuunnitelma. Isommista asioista tehdään hankesuunnitelmia ja haetaan hankerahoitusta toteuttamiseen joko kylän omana hankkeena tai yhdessä muiden kylien kanssa.

Uudistettu kyläsuunnitelma jaetaan vuosittain joka talouteen syyskokouksen jälkeen. Lisäksi voimassaoleva kyläsuunnitelma on esillä kyläkoululla ja kylän kotisivuilla. Kunnanjohtajalle ja kunnan kyläyhteyshenkilölle toimitetaan vuosittain uudistettu kyläsuunnitelma syyskokouksen jälkeen.

Kyläsuunnitelman seuranta- ja uudistamiskäytännön oppiminen tulee vaatimaan aikaa ja harjoittelua, jotta toiminta vakiintuisi kylätoiminnan rutiiniksi.

Ensimmäinen jakelu- ja tarkistusajankohta

Kyläsuunnitelma jaetaan joka talouteen tammikuussa 2001 ja tarkistetaan ensimmäisen kerran syksyllä 2001.

8. Kyläsuunnitelman toimenpiteiden toteutuminen

Uusien asukkaiden hankinta

2003

Kylälle on muuttanut kolme lapsiperhettä.

2005

Kylälle laaditaan rakennuskaavaa

Yritystoiminta

Päivittäistavarat

2003

Liesjärven kyläkaupassa on tapahtunut sukupolvenvaihdos ja toiminta jatkuu entisessä laajuudessa. Kauppias Jouko Vihervaara tekee myös kotiinkuljetuksia

Asiointi- ja kimppakyydit

Uima- ja veneranta

2003

Kyläläisille yhteistä uimarantaa ei etsinnöistä huolimatta ole löytynyt

Liikenneasiat

Vesijohtoverkosto

2003

Selvityksen mukaan 80 kiinteistöä olisi valmis liittymään vesijohtoverkoston.
Yhteisen veden saaminen kylälle on edelleen suunnitteluasteella

2005

Kylälle rakennetaan vesijohtoverkosta

Liesjärvi

Yhdistys- ja yhteistoiminta

2003

Läpyskä-kylätiedotetta on jaettu kylälle. Nettisivujen päivitys on aloitettu.

9. Kyläkokouksessa päätetyt uusia toimenpiteitä

2003

Kylälle rakennetaan skeittiramppi

Santamäen urheilukenttä kunnostetaan

Yhteistoimintaa naapurikylien kanssa tehostetaan

2005

Skeittiramppia laajennetaan

Linja-auto katoksia uusitaan